

Nepodplatni se dopisi... Pripremljena su pisma... Broj 38.

Komu list nedodje na vrijeme... neka to javi odgovorniku... Reklamacija.

Izlazi svakog četvrtka na 1000 arku.

Dopisi se ne vraćaju ako se i ne traže.

Nobilijegovani listovi se neprimaju... Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za pol godinu.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farnetto br. 1.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokrvari.“ Nar. Pos.

Izjava.

Na sastanku hrvatske stranke prava, obdržavanom u Zagrebu 8. rujna 1891, pri kojemu su osim prisutnih članova iz Banovine sudjelovali također mnogobrojni članovi iz Dalmacije i Istre, pokazalo se i ustanovilo, da je stranka prava u svojih nazorih jedinstvena i da su njezini članovi složni i solidarni.

Klub stranke prava ima i od sada, kao i do sada, provodjati načelna pitanja i temeljne točke programata, te stranka prava smatra samo onoga svojim članom, koji svoje djelovanje na dovođenju i opreku su radom njezinoga kluba.

U Zagrebu, 12. rujna 1891.

Fran Folnegović, Gjurja Jakčin, predsjednik sastanka, tajnik.

Glavna skupština

„Bratovština hrvatskih ljudi u Istri“

Evo me gosp. uredniče, da Vas obavjestim o toku ljetosnje glavne skupštine naše „Bratovštine“, koja se obdržavala dne 8. i 9. m. u dvorani „ovdješnjega Narodnoga doma“. Na običnu dobit, je okolo trećega sata po podne stupile u dvoranu mnogobrojni članovi, željno čekajući da dođu od „svog“ odbora. Heče glas o našom toli važnom i zaslužnom društvu. Svima sijase sa licu čista zadovoljnost i neka neobična vedrina. Mens se to prečudno dojmalo; ali čim pregledah sve prisutnike, lice po lice, ostah neugodno dirnut, što tu neimam članova iz samoga mjesta, te iz bliže i daljnje okolice, koji su pred nedavno od „Bratovštine“ primili podpore od kojih dupađe ju nekoli i sada primaju. Jeli to opravdano? Dado li se to ikako opravdati?

Kad je svaki već zauzeo svoje mjesto dignu se predsjednik volos, g. Turak te progovori po prilici i u glavnom slijedeće:

PODLISTAK.

Listovi iz Nerezina u Americi.

II.

(Dalje.)

Vatjalo bi, da mi živo razmišljamo, koji je pravi uzrok, da je naša škola ovakova kakova je, pak da onda, koliko možemo, učinimo, da bude bolja. Bilo bi čudno, da prekritična ruka i rečemo: „Njeno je“, nego valja, da se klademo na posao, da se to promeni.

Mi svu krivnju, poradi slabe škole, hitamo na naše učitelje, ali to je laž, da su oni svemu krivi. Drugi su, drugi pravi krivci, ali se mi bojimo reći svu istinu. Ja se ipak nebojim: „Od glave riba smrdi! Ali o toj stvari ja ću ti drug. put pisati publici, pak ćeš videti, koji ima pravo, ju ali naši lajavci i njihove podrpnice.

Gospodo li. Drago mi je, da ste se u tolikom broju odazvali odborovom pozivu. Bili nam dobro došli!

Priznajom za zadovoljstvom, da je broj prisutnih članova skoro dvostruko veći, nego li ga zahtijevaju društvena pravila, te proglašujem ovu skupštinu otvorenom.

Došli ste amo, ne doista da se zabavljamo ili dangubimo, već ste došli gospodice skupštini, da zajedute od ostupajućeg odbora viesti o ljetosnjem napredku i stanju našega društva, da izaberete napredni odbor za naredno godišće, da izaberete novi odbor za reviziju društvenih računa i konačno, da po svojoj uvidjivosti predložite ono, što vam se čini, da bi moglo biti po društvu bolje i korisnije.

Mogu vam kazati, a to četa kašnija razabrati iz izvješće gospode tajnika i blagajnika, da naše društvo, naša mila „Bratovština“ lepo napreduje. Napreduje, jer glavnicu godišnice raste, pa je i ljetos narnela; napreduje, jer dobiva uvijek novih članova utemeljitelja, tako, da vam medju ljetos pristupivšima mogu spomenuti i ovaj pristupa gospodu Mija La g i nju župnika u Vepriču i Vinka Dubrovića, evanđelika u miru, kojih nekada Bog poživi. (Živilj!) Napreduje, jer, svedjeći dobiva novih prijatelja; napreduje, jer, se uvijek nalazi zaslužnih rodoljuba, koji imaju dobru priliku uhyatiti i milodara, skupiti; napreduje napokon, jer se, varda nalazi pametnih, imućnijih muževa, koji darežljivo ruku se često protegnu u korist našu „Bratovštine“.

Ako bih se imao na koga potuziti, to bi bilo na društveno povjerenike. Imati, kojim svaka čast i hvale; ali većina njih nevrši svoje povjereničke dužnosti, kako bi morali. Meni je u istinu žao, što sam uslijen sa ovoga mjesta to, zuseti.

Gospodo! Čim više budu društvo napredovalo, tim će više moći podolijevati podpore, tim više će se množiti broj naše iztijenjenije, tim više ćemo imati ljudi zauzetih i zaslužnih za naš puk u Istri — tim više će se istareki Hrvati bližati svomu narodnomu cilju i Njeguimo dakle „Bratovštini“, njejujmo ju kano majka svoje mljunge!

Završujud ključem: da Bog poživi, sve naše članove, sve prijatelje i dobročinitelje našega društva! (Skupštinari, se odazivlju gromkim: živilj!)

ništa prigul pred ničijom tikvom, jer on dobro zna, da tikva ostaje tikva i onda kad je pozlaćona.

A znaš kakovoga bi učitelja hoteli naši šćoci? Oni bi hoteli učitelja, koji bi samo njih slušal, koji bi skupljal pet šest godina djeću u školu, a da onda ništa nenauče i da se doma povraća još badastiji nego su iz doma pošla. Nemisl, da sam rekao previše. Evo, ja ću ti i dokazati, da je uprav tako.

Ako se spominješ bil sam ti pisal, da smo lani u julu bili napravili molbionicu na školsko oblasti, da dignu od nas ondanšnjega učitelja Kozulica. Mi dobro znamo, da je pokojni Kozulic, bil dobar čovjek, miran i duševan, ali za školu ni bil. Pa dobio! Onu molbionicu nas je podpisalo mnogo, ali nisu je podpisali naši gospodari ni njihove podrpnice i još ikogod. A znaš zašto je nisu podpisali? Jer su oni anali, da pod njim, naša deca nemogu ništa naučiti, a to oni upravo i želo i zato su žellli, da on ostanu. A da nije došla smrt po pokojnoga Kozulica, tko zna do kada bi naša djeca merala bila hoditi u onakovu školu? Ovo je istina, koju mi svi znamo, ali malo o njoj razmišljamo. Oh, kad bismo mi malo razmišljali, kako bismo puno stvari razumeli! Onda bismo mi razumeli, da naši gospodari neželje ništa drugo, nego da mi ostanemo u neznanju, jer je to njim najkorisnije. Oni sad nam na silu rivali pokojnoga Kozulica (Bog ga pomiluj!), jer su znali, da s njim

Prešav na toku drugu dnevnoga reda, pozvao g. predejanik društvenoga tajnika, da pročita godišnje izvješće, koje glasi:

Izvješće tajnika

U djelovanju „Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri“, od 1. septembra 1890. do 8. septembra 1891.

„Slavná skupštino!“

Drago bi mi bilo, a znam gospodo, da bi i Vašom otačbeničkom srcu milo ugadjalo, kad bi danas ovako skupljeni mogli vidjeti, gdje pada zastor sa spomenika onoga dičnoga muža, koji je svojim neumornim vijegodijanjim radom za našu milu „Bratovštinu“ stekao doista velikih zaslugu — sa spomenika naime blagopokojnoga društvenoga predejanika popa Ernesta Jeluzića. Jednoga od prvih pokretača našega društva. Ali to vam alav u napladi, uza svu vruću želju i dostojno staranje, nije odpor za danas mogao pričiniti. On je na poznati predlog g. Kazimira Jeluzića u tu svrhu otvorio subskripciju, nu dočim se se lista prokasuo povratila odpora u ruke, odnosno, odbor je prekasno saznao za veličnu sabranu svotu, a da bi još za danas bilo moguće, da bude spomenik izradjen i na mjesto položen. Nu što nije bilo moguće, danas, biti će ako Bog da drugom zgodom. Spomenik je naradjen kod jednoga domaćega klesara, koji se je već došad u sličnih radnjah lepo odlikovao. Imati će oblik piramide na tri brjeda, visok 2-30 m., od trajnoga Banaskoga kamena.

Zaključak lanjake glavne skupštine o našemu društvenom blagajno nastojao je odbor čim prije izvršiti. Skrinja se je naradila kod jedne bečke tvrdko (Wiese & C.) je košta sa dozovom i svimo 114 for. 10 novč. Tako je i odboru i narodu skinuta neugodna pomisao, da bi u slučaju požara ili potreba moglo propasti teško i mučne tečajevne od skoro dva decenija. (Dalje slijedi).

Jubilarna izložba

hrvat-slav. gospodarskog društva.

II.

Sa teraso pred pivarom građačkog dičoničkog društva zakrenomo lijevo i eto

namo! napredovat naša djeca, ali nisu oni hoteli sint svoju djeću u takovu školu, nego su ih slali drugamo. Daklo za nas to je škola bila dobra, a za njih ne! Kakova je to pravica?! Ove su stvari očit, da ih i slepi mogu videti, ali je još kod naših ljudi, koji toga nevide i norazume, akoprom je to bištro kao sunce.

Evo u kritiku: oni bi rada, da kako su njihovi oči zapovedali našim otocim i kako oni nas jašu, da nam rebra pueaju, da pak tako i njihova djeca poklopo našu djeću. Oni nas drže za meso prodano.

Sad možoš razumot, kako će oni pošet proganjat našega novoga učitelja, ako bude on ipogal pokrpat našu školu, jer će se oni prostrastati da bi sa vromonom naša djeca mogla zagmet njihovoj djeci! Dajte se stazad: ovajđe smo mi gospodari i mi ćemo znati vladati, jer nemislite, da ste vi svu mudrost pozobali!

Kad će ovanuť taj sređni čas? Bože daj čim prije!

Do osam dana sam opet s tobom.

Tvoj stari i poznati

Grge, hrvatskoga roda i kolona.

III.

Dragi Dumel,

U Norimlah dne 20. agusta 1891.

Čuj još štogod o našoj nesređnoj školi. Ali nas prije da nešto drugo napomenut. Kako to, da mi ljudi stariji, koji smo

nas u sgradi hrvat-slav. gospodarskoga društva, gdje je agruto golomo blago, izkopano iz utrobu naše zemlje. Rudarstvo, izložki kamona ugljena, cement, vapno, razna orudja i modeli naslagani su tu, a obdu pozornost vraćaju na sebe mnogobrojne karte raznih regulacija i kanalizacija, vodo- i ceatogradjevina. Tik do ove sgrade stoji krasna nova sgrada učiteljski dom, u kome se nalazi pisarna izložbenog odbora, a na pločniku pred palačom je Höltzlova elastičarna, u kojoj se prikuplja elita našeg građanstva, osobito krasotice, koje raznim sladišćii zaslužuju svoja štata. Na ulazu iz Kukovičove ulice podignut je treći portal, a nanaš do njega smještena je bosanska kuvarna, u kojoj Mehmed koš tursku kavu i gostovu dvori nargilom i čibukom. Malo dalje stoji sgrada „Kola“ i „Sokolja“, a dvorano sa joj pridržane za izložbeni odbor, novinarski uređ i eventualne skupštine. U donjih prostorijah i pred sgradom je avratičto, u kome naši tamburaši iz Mitrovice, koji su se i na parizkoj izložbi lepo punjeli, razveseljuju mnogobrojno gostovu svojim skladnim tamburanjem. Sa terase ovog svaštišća storo se divan pogled na naše botaničko vrta, šumeke nanaše iz: paviljona šumarakog društva i na ontala romek-djela naše vrtlarake umjetnosti, koja je kod naše izložbe stekla občanito priznavanje. Sada uzmemo li jošu Badlovu dvoranu krapnjekih toplica, naproti sveučilištkoj sgradi, u kojoj vidiš plastični prikazan jedan od najljepših krajeva naše domovine, paviljon Kugli i Deutscha, u kome je lepo zastupana i naša gospodarska literatura, Peklarov kloak, prokasno izkičen ovičiom i cvietnim košaricama, akupojasni paviljon g. vit. Fagratza i vinaru, u kojoj je goloma piramida, iz pravog narekana vinom i šljivovicom iz zamaljske uzorne pivnice i raznih naših vinorodnih predjela, mi smo letimionu prešli ove, što ti udara u oči, čim si uniš u paviljone. koji se nalaze u nutarnjem krugu izložbe. Jedino, što još imademo izatči je ukusni glasbeni paviljon, gdje svake večeri svira vojnička glasba i dvie, narodnom ornamentikom izkičone kušauice, u kojih je smješteno po 8. prodaraonica, pića i jela raznih vrsta. Pred obima kušauicama postavljani su pločnici od nefalta.

Iz glasbenog paviljona kromimo ravno i eto nas pred sveučilištkom sgradom, u

negda hodili u školu, pod starinskimi učiteljji, koji nisu bili baš jako mudri, ipak smo štogod naučili za svoju potrebu, a naša djeca sada, koja imaju škole gospoepokode i sve drugo bolje nego smo mi imali, ipak nemogu naučiti ništa?

I ta stvar mora imat svoj razlog, kako ga ima sveka druga na ovom svijetu. Barme ni ja nisam bil u školah ni u Rimu ni u Padovi, pak ipak znam štogod za svoju potrebu, a danas ni da bi jedan naučil ni ovaj ime zamrskat.

I tonju su krivi naši pametni gospodari i njihova podprpnice. To nam je dala njihova talijanaka škola.

Istina je, da su naša djeca malo znala i u hrvatskoj školi, ali bi se dieto bolje glavu uz boljega učitelja izak bilo moglo koliko toliko naučiti. Ali sam i već zadnji put rskal, da toga neće naši gospodari; oni žele, da mi ostanemo za uvijek u mraku i zato su nam dali — talijanaku školu. A mi žučni nismo iz početka razumeli te njihove prevrate!

Oni su u svojjoj glavi ovako mislili: Ako ovi čobani počnu hoditi u školu, mogli bi ipak štogod naučiti, a to bi bilo za nas slabo. Dajmo im, dakle, takovu školu, u kojoj niti će djeca razumot učitelja ni učitelj djeco i tako neće bit straha, da će što naučiti.

Što biljahu namislili to su i učinili i bilo je na njihovom.

Mi brišni misljamo, da će nam talijanaka škola dovesti svu mudrost. Istina

kojoj je izloženo toliko prekrasnih predmeta, da bi se i u tri prilično velika paviljona za nje teško našlo mjesta. Na ulazu pred sveučilištnom zgradom stoji ukusno izvedeno kip mlado žetelice, koja simbolički predstavlja našu izložbu, a na lijevu stranu nasadi u sveučilištnom vrtu stoji kiosk plastičara Zabukoškoga. Pred samim sveučilištnim stubištem podzavlja to ogromna, do 2 metra visoka flaša šampanjca, nasnadjena na kiosku tvrdoke Monocora. U kome se toji šampanjca kneza Schaumburg-Lippea. Nešto dalje u vrtu vrti iz zelenila paviljon tvrdoke Berger, Volk & Comp., koja ovdje toji izvrstan cognac, a u posebnom dvorištu kod sveučilišta uredjen je u zornu poljinajka, koji mora da zanima svakog pčelara i da ga nauči, kako imaa urediti valjano svoj pčelarski vrt. Iz vrta popne se stepeničama u prvu i glavnu izložbenu zgradu — hrvatsko sveučilište, koje je samo godine 1804. obuhvatilo čitavu tadašnju zemaljsku izložbu, što mora da svakog rodoljuba i prijatelja našeg napredka razveseli. Foyer (vestibulum) sveučilišne zgrade uredio je gosp. Dane Herman takvim ukusom i takvom elegancijom, da se posjetnik s ovimi prostorijama ne može tako lako razestati. Sredinu zgrade obuhvaća velik okrug narodnih zavjeka iz domaćih predionica, a ukrašen je prekrasnim lustrom sa raznobojnim svjetiljkama. Elegantan pokućstvo: postelja, chiffonier, divan, toiletni stol i fotelje sa stariim posavakim vezivom prenasa te u kaval flaubert u narodnom slogu, a malo predalje vidi seavim modernom uredjenu pušionicu. Osim toga naslagano je tujljev broj opasnaka, tikvica svakog oblika i originalnih slavonakih rezbarija, koje su nam svim dokazom, kako se je naš narod u potonje doba dignuo u obrtu. U maloj podzemnoj prostoriji prako hodnika izložila je riečka tvrdoke Pfa & Comp. razne flaše ruma, sred kojih preka malena fontaina mjesto vode aromatičan rum, kojega već sam vonj povoljno djeluje na posjetnika. Na desnu ruku hodačka vidi se izloženu cietu hrpu gungova i sagova domaćeg obrta, a na lijevoj strani se osobito izdiše sapun iz tvornice Parkasa i sina u Kraini u formi velikog spomenika. Razni predmeti domaćih pčelara, lontara, drvorezaca i lnih obrtnika mogu da osobito svrate na se pozornost svakoga posjetnika izložbe.

U prizemlju u 1., 2. i 3. dvorani izložene su razne ručne radnje i prekrasni dilmi, za kojim se osobito atimlju oči naših kraoetioa. U ostalih su dvoranaah smješteni izložbi domaćeg obrta županije ličko-kraevske i domaća tekstilna industrija modruško-riečke, varaždinske, bjelovarske, požeške, virovitičke i ariemsko županijske. Da u detaljih prikazomo blago, koje je u ovih prostorijah ukusno porredano i naslagano, upravo je nemoguće, nu dosta je, da spomenemo samo to. da su svi ovi

je, nismo svi tako mislili, jer nas je bilo odmah iz početka, koji smo znali kamo to pelja, ali sada vidimo svi na što smo pali. Talijanska škola je krija, da naša djeca traže u školi godišta i godišta bez koristi. Mi imamo u Nerezinah na stotine djece, koja gredu po pet šest godišta u tu našu pogrdnu talijansku školu, a da se nanače ni slova.

Naši se gospodari tomu izpod brka smiju, a je se njihovomu smehu nećudim; jer što smo mi ti većom neznanju, to ont vole. Oni znaju, da je bedastoga i neumišnog čovaka lahko za nos vodit kamo hoćeš.

Dodi do vreme kad ćemo se i mi opamotit i pokajat, ali onda nemojmo krivit nikoga, nego samih soba, pak se lupimo u prea i recimo: moj greh! Moći ćemo zahvalit i našim gospodarom, to se već razume.

Već nam se našim teškim i gavranj rugaju i ludi smiju — a mi se još pušćamo varat i za nos vodit.

Ob ovaj stvari ja ću ti još pisat, jer je ovo početak svakoga zla u Nerezinah, s meno ljuto boli gledajuć tu našu krvavu ranu. Ti znaš, da koji je zdrav, da možo i mačat i kričat, kako ga je volja, ali koji je ranjen mora kričat i na svoj glas kričat.

I ja ću danas zakriknut koliko nam golo nosi: Od kuge, glada, vojake i talijanske škole i svake druge nevalje, ostobodi naš Gospodine!

Do osam dana opot ću ti ređi svoju. Bog s tobom i zdrav mi bio! Pozdravlja te troj poznati prijatelj i domorodac

Grga, hrvatskoga ruda i kolena. (Konač sledi).

predmeti plod ruku našega naroda, pa toga tim zanimiviji i poučnjiji, to su se i njih i mnogi odličniji pojedinci povoljno izjavili.

Hodnik u prvom katu je ukusno dokoriran ogromnom mrežom, koja služi i za zavjose, te je cietli hodnik mal no izključivo posvećen ribarstvu. U dvoranaah su kolektivne ekspozicije poljskih proizvođa raznih vlastelinstva i kr. gošpodarskog-kumarskog učilišta i ratarnice u Križevitih, koje pružaju mnogo pouke i strujnovnjaku i dilotantu u gospodarstvenih stvarih.

Drugi kat te upravo presećenoju raznolikouh izložaka. U samom hodniku vidiš liepo aranzirane žitarice iz svih županija naše domovine, a u raznih dvoranaah izložila je celo poučno predmota: zemaljska podričakna škola, zagrebakna podričakna gospodarakoga društva, pčelarska podričakna u Valpovu, grad Osijek, razni vlastelini i drugi. U posebnjoj dvorani nalazi se sljepački odjel, gdje možeš vidjeti sljepaca, kako pravi kefe. U obće u samoj sveučilištnoj sgradi imade toliko rasnovratnih i poučnih predmeta izloženo, da bi čovjek, koji bi sve htjeo pomno razgledati, trebao barem jedan dan vremena, a oni, to sa svakog gledišta i zaslužuju.

DOPISI

Wörishofen u Bavarskoj 6. septembra. Ovo neznatno mjestanoo u susjednoj Bavarskoj zadobilo je u najnovije vrijeme svjetskei glas. Smjelo tvrdim, da nema na svijetu povedeč mjesto, u kojem nebi se govorilo o Wörishofenu i o njegovom župniku prezasluznomu starini Sebastijanu Kneippu. Slavnomu obćinstvu digne "Naše Slovo" biti će župnik Sub. Kneipp djelomice jurvo poznat, ali naš prošai narod ovoga izvanrednoga muža i gorljiva sveučilje-kneičnika još nepoznače. Bardem "N. Sl." o njemu do sada nije spomenule drugo, van da je priobdila među književnim vijesti i na četvrtjoj strani nekoliciko puta pravod njegove knjige "Moje liečionje vodom", što no ga priredi za hrvatsko obćinstvo čestiti i veleručni zagrebakki profesor g. Dr. Lobmayer. Da ne dužim, kažem u kratko: prezasluzni starina gosp. Sebast. Kneipp je gorljiv duhovni pastir; svomu pobožnomu stadi u ujedno od Boga nadaren liečnik u jednoj osobi. Navratio je ljasot 70. godištu dobe svoje, to je veoma krapna i kriopka stasa, grmečega glasa i bistroga razuma. On lieči bijedne nemoćnike čistom, mrlzom vodom već preko 30 godina najboljim i najejgurajjim uspjehom. Na tisuće i tisuće imaa ljudi, koji bi jamačno već davno u grobu ležali (med ovimi i pisac ovog redaka), da si nisu na vrijeme potražili sjegurana lieka ili u njegovoj knjizi "Moje liečionje vodom" ili kod oca Kneippa samoga. Kakovo čudo dakle, ako osobito u vruće ljetno doba toliki nemoćnici, kojim je iole moguće, rado pohrie u Wörishofen, da si ovdje potraže sjegurana lieka hrušćenom dragocjenomu zdravlju! Ima sada u ovo doba nemoćnih ljudi ovdje preko 1000 duša sa svih strana svijeta: iz Jerusalem, Afrike, Italije, Francezke, Nizozemske, a bome i čak iz daleke Amerike. Lahko si mislilo, da imade u Wörishofenu mnogobrojna obćinstva takodjer iz jedne i druge polo naše carevine i to ne samo prostih gradjana, već liepi broj orkvenih i svjetovnih razumnika i odličnjaka svih austro-ugarskih naroda. To se je osobito sjajno pokazalo 18. agusta kad smo ovdje u inozemstvu privremeno stanujući i liečioći se austro-ugarski podanici svekolikih rodjenad našega premlitostivoga cara-kralja Franca Josipa. Dozvolom mjestnoga župnika odpjevao je uz mnogobrojnu asistentu svčan sv. misu, kojoj je uz mnoge im odličnjake prisustvovao i presvj. gosp. biskup senjeki dr. Posilović, predčasni prepozit oostrogonski iz Ugarske sa "Telo Boga hvalimo". Prostrana i prekrasna župna orkva bijaše dubkom puna austro-ugarskih podanika, koji sa svaki svojim jezikom pomolili se za obiljubljenaa vladara, a na svršetku zapjeva opot svako pleme u svojem jeziku carevku. Prosvj. g. biskup dr. Posilović priobdi otrvanu svečanost brzojavom Nj. Veličanstva u Isl, koje se je dostojalo istim putem vratiti nam svoju najvišu zahvalnost za našoj ukupnoj lojalnosti. Zahvalnost preuzviseaa vladara prođita nam prosvj. g. biskup sam na večeronom saetanju, gdje su se izrekli liepi govori uz napitnice na Nj. Veličanstvo cara i kralja, na Nj. Svetost, sv. oca papu, na prejasnoga bavarskoga priostolnika, na prisutna starinu oca Kneippa. Sroč nam se širijo vidoćim, kako smo svi narodi i sve pokrajine, ista Boga, prostrano

austro-ugarski carevino jedao misli združeni kao u jedno tielo u inozemstvu. Isti ti ideal ono sloga, koja bi imala zbilja vladati med nama kod kuće! Prekrasni večer ostati će za stalno svakomu, koj je prisustvovao, u trajnoj uspomeni. Počasno nam i radovalo se u namu mnogi dobri i odlični Niemci. Toliko o tom, da zinadeo kako niemo ni mi izvan carevine zabotavili računotoga rodjen-dana našega prejasnoga vladara.

Ovom prigodom dadejom Vat danas još i sledede redke, jer misim, da do Vašo bitajuće obćinstvo zanimati; osobito bi morali zanimati našu štovanu gospodu liečnika. Ovdje u Wörishofenu ima liepi broj diplomiranih liečnika, koji veoma marljivo proučavaju Kneippovu metodu naravskoga liečionja (Naturheilverfahren). Oni vide na svoje oči, kako naravsko liečionje vodom odsudjuje i zabacuje umjetno, nenaravsko liečionje, kako se ono sa sveučilištnih stolicah tumadi i preporna. — Župnik Kneipp sam je danomice obružen od gg. liečnika, kao kakav profesor na sveučilištu. Oni prisustvuju, pišu i bilježe si kod Kneipp ordinira, što biva redovito dva puta na dan, a onda obdržavaju s njim svoje liečničke razgovore čestokrat do kasne noći. Čudim se, a s menom čudo se i ostali naši bolestnici, što nije bilo osim prevriednoga profesora g. dra. Lobmayera iz Zagreba, niti jednoga liečnika s našega juga u Wörishofenu, da prođu i da si privojit Kneippovu metodu naravskoga liečionja, dočim Kneippovideniti otvaraju slična liečilišta na našem jugu n. pr. u kranjskom Kamniku otimajuće domaćinom kruh od ustih. A kad bismo imali sličnih liečilišta kod kuće, koliko bi i novca ostalo u otačbini, što no ga moramo trošiti u inozemstvu, da si tielo i duh okriepimo!

Kako Kneippovo naravsko liečionje godiniće napreduju neka govore brojevi. Ovo godine 1801. došlo je do sada u Wörishofen do blizu 9000 nemoćnika obćijega spola, avako dobi i svakoga stališta, te različitih vjeroizpovjesta. Uprav 18. agusta bijaše silna navala avakojakih bijednika kako valjda još nikad. Ordinirao je oca Kneipp istoga dana no manje nego 800 — roci: šest sto bolestnikom! Otačveći, da je to pretjerano; no, gola je istina! Ordinirao je u svomu blizu 8 sati od 7. sati u jutro do blizu 1/4 sati na večer; jedino je mirovao jedan sat dokle je obćijevao. Da se je kod toliko navala utrudio, može lahko svatko sam suditi. Nismo se nimalo čudili, kad je za javna svoga predavanja pod večer izustio: "dan war ein Hundstag heute für mich". (To je bio danas pasji dan za mene). Pitati čete, kako je to njemu mogudo? Evi vam odgovora: Otao Kneipp ima izvanredan dar od Boga, da bolest odmah na prvi mah spozna. U diagnozi bjeumo noimade promena. On se nijednoga bolestnika ne takne (osim kakove lude ženske glave, koja si pojaom ledja stiče, da bude tanka; ovakovo se takne, da se osvjedoči kako i koliko se je stisla, pak da ju oida pankara, kako ovako budalo i zaslužti), već bolestnika samo oštro pogleda, pak dva ili najviše tri veoma kratka pitanja i ordinacija, koju priautni liečnici pišu, je gotova. Toliko za sada. Prigodom, ako bude Bogu drago, opet će nova i nadam se, zanimiva. Zdravstvujte!

Jurina i Franina

Jur. Ča bi ređ, da ov put kod izbori niau poli Miho kuhlai kobitino?
 Fr. Ad on dubtor iz Pulo ni hotil poslat 200 forini.
 Jur. A ča bi ređ?
 Fr. Ad je pisal, da bi bilo proved spozi.
 Jur. Mi je drago, da to zna i sam.
 Fr. Dakle kad niau ni kuhlai, ča su dali justi enim 5 do 6 gluduhom?
 Jur. Bogue su im dali neko košine, neka staro ogledko još od prvih balotacijou.
 Fr. Pač ča niau oni ogledki sagajili; zavonjali po toj silnoj toplini?

Jur. Joh meni su vonjali su ča do Okretli; ma ča kad oao su svo pohrstaš i požurali, kako da bi bla med su ai potle preto lizali.
 Fr. Ma ov put znamo ki je bia najlačniji, ad ih je bilo malo.
 Jur. Da, ali su bili svi najbogatiji.
 Fr. Tor govore, da mi smo lačni kako žigani.
 Jur. Cigani su oni, ki jedu tuje ostanke i orknuće kobitino.
 Fr. Ča dela tartufo?
 Jur. On je rekai, da bi volli biti tovar ili prasno, nego znati naš zajk.
 Fr. Ma mu je dobar naš kruh i naši novci; ter vero neka gro va Taliju, ovdj ga nidan po silu ndrži.
 Jur. I još je rekai, da bi bila naša lista predobita, da bi se bil valje ustrelji.
 Fr. Blazena ura! čemo vidit joll če biti od beside-u-krasko, pak ako bi, bimo znali, da je mač-besida.
 Jur. Ča govori barli?
 Fr. On so kad ter kad nasmeje kazujuće izpod brka dva zuba, da bi posoba murvuo i červe.
 Jur. A stari Muhamed?
 Fr. Bogue on dobro; svaki dan žere tartufe na žvuaot.
 Jur. Bon pro mu učinili!

Različite viesti.

Mjezno Veličanstvo projasna cesarica-kraljica Julijava stigla je dno 16. t. m., u Miramaro kraj Trsta, gdje će proboraviti nekoliko dana.

Imenovanja. Vježenbenici kod navnatoljstva o. kr. pošte i brojevoja u Trstu gg. Josip Krvala, Ivan Grdoli i Josip Filijó imenovani su o. kr. pošt. asistenti. Častitimo! Zahvala stranu. Naši narodni zastupnici, koji su posjetili jubilarnu izložbu u bielom Zagrebu i koji su ostali posljednjim upravisu na velemožnoga gosp. dr. Milana Amruša, načelnika hrvatske prestonice, alijsedaju zahvalu:

Velo ugodnija nam je služnost, da se u imo svojoj i ostalih istarskih Hrvata, koji ovih dana pobjeđuju prekrasnu izložbu u prestolnici hrvatskoga naroda, isto tako srdačno zahvalimo, kao što bjeasmo srdačno dočekani i bratinski susretani.

Ovaj izraz dubokog zahvalnosti blagoizvolite primiti Vi, velemožni gospodine načelniku, glavno zasustupstvo i čitavo čestito stanovništvo glavnoga grada Zagreba.

Dr. Duklić v. r., dr. Matko Leģinja v. r., M. Mandić v. r., Vjek. Spindić v. r.

Izlet iz Zagreba u Sisak. Dno 11. t. m. posjetioe naši narodni zastupnici gg. Dr. Duklić, Spindić i Mandić i druztvu vještovane obitelji g. Josipa Biskarićia iz Kastva, boraveći tada u krasnom Zagrebu, rodoljubni hrvatski grad Sisaak, kamo ih pozvaše, tamošnjii prijatelji, a na čelu njim poznati rodoljub i gradski viećnik grada Siska g. Fran Stoidla. Stigav nakon dvosatne vrlo ugodno vožnje po željoznici u Sisaak, bijahu na kolodvoru od sisečkih rodoljuba prijizno dočekani te kojijama u grad odvećeni. Sisački rodoljubi, napose gg. Steidle, dr. Crnadak, Šipuš, dr. Tužkan i drugi natjeonhu se upravo, da našim izletnikom što ugodniji boravak u rodoljubivom gradu Sisku priredje. U čestiti obitelji g. Steidla bijaše sjajan objed, kojijam je vriedni čimiećina više svojih prijatelja pozvao. Kod objeda vladala je osobita živahnost i ljubkost, a po hrvatskom običaju izmjenjivalo se pjesme i zdravice, većinom istarskih rodoljuba u čast.

Poslije objeda provodilo se gosti i domaći prvaci kojijama okoju čitavoga grada, pak se pod noć, obdareni vječnom od sisečkih kraoetioa i praćoni mnogobrojnim gradjanii i prijateljii, odvozoše na kolodvor a odatio u Zagreb.

Iz zahvalnosti rad tolike ljubavi i toli prijazna suverenata odpremise drugoga dana iz Zagreba u Sisaak alijsedeti brzojav: Fran Steidl, senator Sisaak. Ineznadniji ljuboznjivoću, kojijam smo jućer u Sisku pismijam, izričemo tebi prijateljii i svim, koji naq cietl dan prijateljiiu pratiko, najjekasniju zahvalu uz srdačni pozdrav, Spindić, Mandić, dr. Duklić. Sastanak aloyapekii pravnika u Sežani, Dno 20. t. m. prireduju ljubljansko društvo "Pravnik" izlet u Sežanu, pa se je nadati, da će se tom prigodom nadi na okupu, i nadi pravnici iz Goričke, Istre i Trsta. Na delu toga izleta, biti će gg. dr. Ferjancić i dr. Majaron iz Ljubljane. Pravnici iz Kranjake dođ. do u Sežanu p 8 i pol u jutro, brzojavom; tomu vlak moguć bi se pridružit i gg. pravnici iz Istre dolazooi na sv. Potar i na Divaču. Gorički

i trđanski pravnici doći će u D i četvrt u jutro.

U 10 sati je izlet u bližnju Lipicu, u 2 sata skupiti objavlju gostioni načelnika g. Mahorića. Na večer je odlazak svih izletnika. Tko želi prisustvovati banketu treba se prijaviti do 18. t. m. dr. Gustavu Gregorinu, odvjetniku u Sežani. Očekujemo, da će se rednoga dana sastati mnogo brojno naših pravilici iz naših južnih pokrajina, te da taj sastanak neće ostati bez uspjeha obzirom na slavenski uređovni jezik kod sudova i drugih oblasti.

Odkriće spomenika hrvatskomu buditeljstvu dr. Ljudovitu Gaju obaviti će se u Krapiju dne 27. t. m.

Veselica „Delafaska podgornega društva“ u Trstu, obdržavana prošle nedjelje u vrtu „Almond“, a koja se bijaše vrlo dobro posjećena, izdala je na obćenito zadovoljstvo. Koli prijavanje teli sviranje veteranske glazbe i umjetni oguj zadovoljše pjeva mnogobrojno slavensko občinstvo.

Obćinski izbori u Pomjani. Koliko nam je do danas poznato, teku občinski izbori za III. izborno tijelo, do sada gladko i redovito. Borba je žestoka, ali naša narodna stranka imala je do sada svakoga dana većinu. U ponedjeljak i utorkom do podne imali su naši 75 glasova većine. Trećeg i četvrtog dana napoti će protivnici sva svoja sila; te će u tom tiolu odlučiti pobjedu malena većina.

Zasluzna kazna. Po talijanski časopisih donajemo, da bijahu bujki izgrednici protiv vođ. gg. Bottogaru i S. Jofa u tti- u dne 14. t. m. pred rovinčkim sudom sudjeni. Odsudjeni bijahu radi izgreda Papo na 2 čedna, Bonetti i Perini na tri čedna, a Marzari na mjesec dana zatvora.

Priobličje za dana toliko, što doznasmo iz talijanskoga izvora, očekujemo od naših prijatelja; da će nas o sudbenoj razpravi i osudi pobliže izvijestiti. Jačer dobismo iz Pazina sljedeći izvještaj:

Talijanski zastupnici svojom interpelacijom ostade na ojedilu; bujki talijanski odsudjeni radi talijanske kulture; a većinski su mirno prošli u Rovinju, rad čega čast g. kapetana iz Pule.

Iz Tinjana pišu nam 14. septembra. Dne 11. t. m. nakon duga i teške boli preminuo je na Ježenju Visko Križmanić u 60 godišnj doba svoje. Koliko je bio naš nezaboravi Visko štovani i ljubljani, osvjedočismo se prigodom njegova sproveda. Bio je preko 25 godina crkvenim starešinom, koje časti bijaše doista dostojan, jer puno zaslužan za crkvu. Nemanje vremena obrašao je čast prvog občinskog savjetnika i skoro drio godine mjesto občinskog glavnara iz smrti glavnara pokojnog Depiere. Pod upravom talijanskom znava je svagda ustati na obranu za naša sveta prava, te ga zato, občinski bili opet izabrali kao prvog pobornika sadašnjem glavaru, gdje je pokazao vazda svojim marom i požrtvovnosti, da mu na srou leži dobrobit puka, te je bulestan ložež na postelji sve do svog zadnjeg časa, pitao u občinske stvari i mudro davao savjete. Koloniki ostarjela za eobom dva čestitana, liepo iznanje i najbolji glas usorodčanina, oca, gorljivog občinskog poglavara, crkvenog starešine i čestitog rododuba. Punim pravom žale za njim čestiti sinovi i rođaci, občina i crkva, koji izgubili tako vrlig i odludnog muža. nezaboravi Visko, lakša: ti bila zemljica.

Prilog k pitanju o njemačkom državnom jeziku. Kako je poznato, k. kr. austrijsko vlasti od vajkada jako ujetnom brigom negovale su njemački jezik, a u posljednje vrijeme počelo su ga širiti i u takve krajeve, gdje se ga do sada poznalo jedva imenu. Tako namjeravali su i nekoli osnovnici ces. kr. kotarskog kapetanata u Pazinu uvesti izključivu porabnju njemačkog jezika u svojom službenom dopisivanju i odovanju sa čisto hrvatskimi obćinami i političkog kotara.

Negledne su to, da je ovakvo postupanje po svemu protivno i samomu zakonu, jer izrično zahtijeva ravnopravnost i u jeziku u životu svakomu u Austriji etatističkomu narodu, i negledne na dalje na to, da se je i ministarskimi naredbami već u putu našlo podrednijom oblastju, da u svojom dopisivanju sa obćinami upotrebljavaju narodni jezik, ova bi poraba njemačkoga jezika sa itarskimi obćinama bezobzornovala i mnogo neprilika i neprilika nam ne baš male troškove. Treba samo pomisliti, da se u Istri i kod c. kr. oblasti dolazi mnogo c. kr. činovnika, koji doradaju niti riječi njemački, a da ih ima čak u Trstu kod najvišjih ravnateljnih oblasti, a u n. pr. kod c. kr. prizivnog suda ces. kr. savjetnika, koji otm talijanski ne-

poznaju nijednog drugog jezika. Od obćinških ureda pako, dakle od autonomnih oblasti, od obćinških činovnika, zahtijevao je ces. kr. kapetan, da radi komiteta nekoga gospode govoro i pišu istim svojim hrvatskim i drugim „romajlskim“, našom talijanskim jezikom, još i njemačkim jezikom. Obćinsko glavarstvo pazinsko, uvidivši ovo neopravdano postupanje, obratilo se najprije molbom na c. kr. kapetanat, ali da pogledom na jezikovne odnošaje u ovom kotaru vođ jednjput prestana dopisivali, jedino u tudjem jeziku; no ces. kr. kapetanat ostao je kod svoje omiljene nemilinske nehajudi za opravdane želje ovdešnjega puka. S toga bijaše občinsko glavarstvo prijavilo podneeti utok na visuku ces. kr. namjestništva u Trstu, koje je pako, kako se drugičije niti nije obćivalo, rođeni utok odbilo. Jedva visoko c. kr. ministarstvo unutarnjih posala, kojemu se je naposjed obćina utekla, zadovoljilo je pravednim njegovim zahtjevom, što bje občinskoma glavarstvu priobćeno sljedećim dopisom:

Br. 6454.
Slavnomu občinskomu glavarstvu u Pazinu.

Visoko c. kr. ministarstvo unutarnjih posala uvažilo je odlukom od dne 24. augusta 1891. br. 14141. utok toga slav-noga občinskoga glavarstva proti namjestničkoj odluci od dne 18. maja 1891. br. 7558, kojom bijaše odobren odpis kotarskoga glavarstva od dne 14. aprila 1891. br. 2981. študi se dopisivanja u njemačkom jeziku sa tim občinskim glavarstvom i to s razloga, što taj jezik nije obćinčan, niti tipokrajini. Itri niti u obćini Pazinu, te da nije usljed toga dopušđeno niti u interesu hitrog i zadovoljavajućeg rješavanja posala služiti se u službenom dopisivanju tomu slavnomu občinskomu glavarstvu njemačkim jezikom.

Vredaj se utok ujedno se prilizi. Pazin, 8. septembra 1891.
Ces. kr. kot. poglavratvo
Fabris v.

„Mi snademo dobro, da nam nije mnogo postigli, jer posljedica ove naredbe biti će ta, da će se c. kr. kapetanat služiti u svojem dopisivanju sa obćinom samo talijanskim jezikom, kako se je mogla obćina o tom uvjeriti već iz gorenavedenog dopisa, koji je sastavljen u talijanskom jeziku, akoprim bijaše utok u hrvatskom jeziku sastavljen. U čisto hrvatskom kotaru bilo bi bez dvojbe potrebno, da svatko, koji hoće da služi tamo kao c. kr. činovnik, govori i piše onaj jezik, kojim se služi ogromna većina puka; jer se valjda neće zahtijevati, da sav narod radi nekolicine činovnika nauči u onih krajevih nepoznati jezik. Prvi korak proti potuđivanju je učinjen. Ako budu pak i njegovi zakoniti zastupnici dosljedno i uzajmno branili i tražili svoj zakonom zajamčeni pravil, izvjestiti će se i Slavini i Istri ravnopravnost u javnom i privatnom životu. Tražimo dakle odluku svuda i svagdje ono što je naše ili bar ono, što nam je zakonom zajamčeno.“

Pazinsko društvo „Casino“. U predposljednjem broju poračke „baba“ čitamo tužaljku proti gradskom načelniku u Pazinu g. dru. Dukiću, što je por: jprje pismo a zatim ustmeno upozorio predjedništvo slavnoga talijanskoga društva „Casino“ radi nemira i nođne vike, koja vlada u tom društvu. Da je bio glavnolnik u podpanom pravu; da pozovo na red-upravu društva, uvjerava nas ovedaj, koji je slušao jedno nođi silnu vijku i buku u tom društvu, koje je trajala 6. sati u jutro. G. Društva članovi budili su tako neprijatno igrajuć talijansku „mork“ da se je morao probuditi u susjedstvu svako ma kako tvrdo on spavao. Kemiije nastajalo tu buku i ulici vidno i pjevajuć kao da su izajili iz najprejstije krčme. Slavna „baba“ nazivlje takova sastanka u „Casinu“ „g e n a l e j o r i t r o y o“. Čestitami!

„Posedni vlak u Prag. G. J. Paulin iz Ljubljane prirodjuje za dne 21. t. m. posebni vlak na izložbu u Prag. Pošto je krasna praška izložba u nozro doba: popunjana i buduć da se tamo pripravljaju najne svčanosti radi dolaska Njeg. Veličanstva cesara i kralja Frana Josipa, nada se poduzetnik, da će se mnogobrojno občinstvo odazvati njegovu pozivu. Poštni vlak će iz Trsta dne 21. u jutro do Ljubljane, odakle će izletnici dalje posebnim brzim vlakom. Vozarica u Prag i natrag stoji u III. razredu 19 for., u II. razredu 30 for. — Vezno karte dobivaju se u našoj tiskarni kod g. Julija Mikloša. „Danica“ za godinu 1891. izšla je odličjola puška hrvatska knjiga „Danica“, kolodar i ljetopis knjižovnoga društva svetojeronimskoga za god. 1892. Kao svako godine, zanimiv je sadržaj „Danica“ i

ova; put; ima u njoj ponke, zabave; ima u izobilju svega, što može hrvatskomu puku poslužiti za pouku i zabavu. Ego podržaja: Prištenopna godina 1892. Visoka kraljevska kmeta, Kolodar. Ljetopis knjižovnoga društva sv. Jeronima. Izvadak iz pravila društva svetojeronimskoga, Bratovština hrvatskih ljudi u Istri. Izvadak iz pravila Bratovštine. 600-godišnjica na Trsatu (sa 4 slikom). Grad Jajče (sa slikom). Hajduk Grga ili no osvedaj se nikomu. Kako se pođe šljivovica (sa slikom). Grad Zadar (sa slikom). Krato. Frankopana vještovanje na Mlecido. Praznovjerja o mličnom putu, akroknici i oganjnoj obli. Iz krajškog posila. Slavani. Slovjeni. Brodolom i Gospina. pomoć. Sol. Što se u svietu zbilio. Kraljevi Marko i nedjelja mlada. Čega nam najprije treba. Dioba. Sumporni ugljik tamani trenu uli. Kaki se poznajo starost iliti doba kod konj. Svjetlo i gospodarske sitnice. Smjelijev. Kakova će biti godina 1892? Sijmivi.

Uvjeti su glade razprodaje „Danica“ isti kao i prošlogih godina, to jest: društvo nudi razprodavacem i raspakateljem od svako stotice 10 postotaka i samo plaća poštarinu od pošiljke, nu pojedine narudbo imadu sadržavati najmanje 25 komada. Poznati trgovci i raspakatelji, koji su do sada „Danicu“ prodavali a ništa neduguju, pripravno je društvo poslati i u napredak „Danicu“ na komisionalnu prodaju; oaltam pako nepoznatim trgovcem i raspakateljima, kao i onim, koji svoj dug namirili nisu, jedino uz poštovno pouzede i to dužnikom pod tim uvjetom, da se i stari dug uz poštovno pouzede namiri. Komisionalni trgovci dužni su novac za prodanu „Danicu“ društvu poslati odmah čim ju prodadu, najkašnjo pako do sredine mjeseca siječnja buduće godine. Narudbe molimo poslati na „Odpravničtvo društva Svetojeronimskoga“, Zagreb Kaptol, kuće broj 16.

Tyrdku „Ignac Heller“ u Beču, koja je poznata i mnogim našim gospodarom širom Istre, preporučamo i ovom zgodom kao najbolju i jeftinu opremu na svoj tvorničke proizvode kao svakovratno poljako orudje i svake vrati strojeva za gospodarstvo. Ta tvrdka štije i naš jezik pošto izdaje svako malo kataloge i u hrvatskom i slavenkome jeziku. Njezin naslov je: Ignac Heller, Bot II, Praterstrasse br. 78.

Listnica uredništva. G. Korjavana. Svoga nemoćemo probiđiti na jednom, jer moramo zadovoljiti i drugim. Pisma valja ako je ikako moguće poručiti, ili pred svjedok izraditi na pošti. Izvolite nam poslati razgovor. Onaj napis je kod nas, te se neće izgubiti: prijatelji odzdrav!

Lutrijski brojevi

Dne 12. septembra.					
Boč	4	20	15	62	49
Grac	13	43	47	80	84
Tomestvar	14	1	9	12	34
Dne 16. septembra.					
Traubruck	44	68	62	86	38
Brno	12	79	75	30	88

Javna zahvala. Svim rođakom, prijateljem i suocima, koji su svojim milim posjetom našoj prigradnoj dugu i teškoj bolesti našeg milog i nezaboravnog oca Viska Križmanića i stomu bol ublažili, kao što i svim onim, koji su iskazali iskrenu sudut prigodom njegovoga pogreba, imonito gg. svjedekom, občinskomu glavaru, županom i zastupnikom obćinškim, crkvenom starešini i učitelju, izričemo ovim najjardajnu zahvala.

U Ježenju (kod Tinjana) dne 14. rujna 1891.
Josip i Martin Križmanić
razuženi sinovi.

Br. 1969.

Razpis natječaja.

Ustjed jednoglaseg zaključka občinskoga zastupstva dne 31. augusta t. g. raspisuje se ovim natječaj na mjesto: a) tajnika-blagajnika s godišnjom plaćom 600 for. b) kancelista sa godišnjom plaćom for. 600, koje će izabrani dobivati iz občinskoga blagajne u postotčipatnih mjesecnih obrocih. Od molitelja zahtjeva se podpano poznavanje hrvatskoga kao urođovnoga i talijanskoga, a po mogućnosti i njemačkoga jezika. Prednost imajuće oni, koji su već službovali ili službovu kod koje obćine. Odnosne molbe sa prilozima imadu se podastrići potpisanojmu do konce septembra t. g. Obćinsko Glavarstvo u Buzetu, dne 1. septembra 1891. Načelnik: Flago.

Više porabljjenih
BAČAVA
za vino i vinovicu (špirit) prodaje po umjerenoj cieni
Fran Abram
ulica St. Francesco br. 22 TRST.

Traže se minadori.
Podpisani treba 150 minadora za Ortovo (Ungarija) kojim će plaćati na dan do 1 for. 60 nov; na kontrah zaslužiti se više. Oglaneti su valja meni od potka do nođelje u selu Jusidi, obćina Kastav; putne troškove plaćam na račun doavnica.
Ivan Vlah.

Ant. Bertoša
u Pazinu
trgovina jestvina, željeznina, sumpora, školskih knjiga i pisacih sprava.

Traži se kmeta
(s o č a l a)
koji bi preuzeo gospodarski posjed na odđelovanje u sv. Kuzmi kraj Bakra. Oglaneti se, kod
M. KUNDICA
Franciđi (Istra)

Što imade
strojeva
za gospodarstvo i obrt, za domađu i drugu porabu, dobiju se na skidaju tvrdke.

Živica i druga u Trstu
ulica Zonta br. 5
sve garantirano i jeftino.
Za sada preporuča osobito svjež vinski tiskalnice, mlina, sisaljke itd. Izradjuje vodovode, mlina i ostale tvornice na paru i vodu.
Rečena tvrdka preporuča se sl. občinstvu za obilate naučbe. 19-

Izložba pokućstva i tapicerije, radionica
ANJELA DELPIN
ulica Torrente br. 32.
Bogat i različit izbor pokućstva uz oltano neobično nizko. — Guspoda iz pokrajine amoljavaju se da ga izvole posjetiti u stajču, da bi trebali spomenutih prodmeta; a svi predmeti jesu izrađiti pošto su iz vlastito tvornice, to se neboje konkurencija. 10

Amerikansko
Odpravničtvo putovanja
od 5-18
braće Gondrand na Ricci
Via. Alessandrina — Kuća Ploach — Zemi sprat.
(Ulica Vileolo del Cappuccini)
prodaje uz pravu cieni bez nikakva nametka putne karta iz RYKKE za
NEW-YORK,
Chicago, Helena, Mo. Keesport, Pittsburg, St. Louis, San Francisco, Wheeling
i za gradove amerikanskih sjedinijenih država.
Te također:
za Rio Janeiro i Santos
za Montevideo i Buenos-Ayres
za Rosario di S. P. e
za Callao, Lima, Valparais i Australju.
(Družbam snizuje se cieni).

Povremene izložbe:

SVINJE

žatim ore, kunči, perid, golubovi i drugi
19. i 20. rujna.

Voće, grozdje i povrće 21. — 19. 10.

Gospodarstvo.
Poljodjelstvo,
vinogradarstvo,
pivnicarstvo i vo-
ćarstvo,
Cvijeće i sadnja,
Stočarstvo,
Pčelarstvo,
Svilarsstvo,
Ribarstvo.

Gospodarsko-šumarska IZLOŽBA U ZAGREBU

od 15. kolovoza 1891 do 15. listopada.

Šumarstvo.
Gospodarski obrt.
Gospod. tehnika i
graditeljstvo,
Učovna sredstva i
literatura gospod.
i šumarstva.
Kućni obrt.
Slike i umjetnine

SVAKI DAN GLASBA
na električno rasvjetlj. izložb. prostoru.

KONCERTI,
plesovi, razne zabave

U narodnom kazalištu opera i drama.

Izložbena lustrija sa 1001 sgod. — Glavni sgoditak u vrijednosti 10.000 franaka. — Srećka 50 nč.

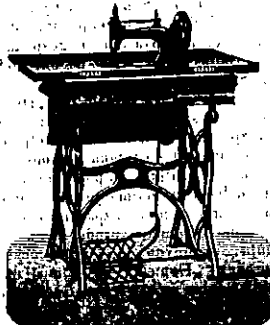
U radionici klepara 21-28
JUSTA BIASUTTI

opunomoćeno gra-
ditelj vodovoda u željez-
nih cijevima Via Bärgera
vecchia Trst br. 10 gradi
i drži na skladištu ku-
polji u posudah, sa sto-
lihom na ili box peći iz
cinika čvrsto građeno,
te izradja i druge rad-
nje kleparske uz najniže cene.

Dr. Oskar pl. Fischer

Iječnik-kirurg-operater. 18-20
Ambulatorij za izravnanje kraljež. i za ta-
renje živaca i mišica i švedska gimnastika.
Prima bolesnike danonice od 2-3/4 sata
po podne izuzam nedjelje i blagdana.
Plazza Legna br. 10, II. kat.

Petar Braido

mekanički kovac 21-24

prodava lišće strojevo uz skladne cene:
Singer obiteljske nove po 45 for. 85
srednje 55
Strojevi Titanta 65
Novo za krojanje i postelare po 88
Jamstvo za 5 godina. Prođimlje bitli koje nar-
učibe za šivaće strojeve te bilo koje radnje me-
kaničku. Prodava strojeve nove i rabljene...

Ulica: Pozzo bianco br. 3 u Trstu.

Radionica čilima (Tappezziere).
G. ANTONA BUJASIC-A

ulica Mude Vecchia br. 3 u Trstu
bilo prosto od carina u omotih po šlarvoj držari
pokušstvo, fusta, divang (nastupio), štramaco
(vanjska) uz elone, koje izključuju svaki kokku-
naco. Uzorko, nacrti i tvar šalje na zahtjev bla-
dava. — Sve vrlo krasno i čvrsto. — Naručbe
ovrtavaju se odmah. 18-24

TVORNICA
bambusovog pokuštva
H. Preuer

Trst Via Geppa br. 2
proizvadjja pokuštva za kuće i
bašče, otažerino i sjajno predmeta
za najniže cene. 18-20

Put u Ameriku

ZA
NEW-YORK, CHICAGO,
SAN FRANCISCO,
I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE
BUENOS AYRES,
MONTEVIDEO I ROSARIO
DI SANTA FE.

Iskazuje direktne biljete.
Mate Pollich
TRST - RIEKA
Piazza Nogaizanti br. 2. — Riva Szapary
Casa Gorup. 41-52

Tinktura za želodec,

katero iz kinečke raborčare korblikov-
covoga lubje in sročih pomerničnih
olupkor pričoja G. PICCOLI, lekar
„pri angelju“ u Ljubljani, je lahko
toda ob opom apljivo, delovanje
prebaralni organov urejajajo sred-
stvo, ki krepi želodec, kakor tudi
pospešuje telesno odpraje. — Iz-
poslija jo izdelovatelj v zabelekih po
12 in več staklenic. Zabelekih 5 12
stoki, velja gl. 1-86, 2 86 stoki, 3 86
tože, velja gl. 5-20. Poštino plača
naročnik. Po 15 kr. staklenično
razprodajajo se v vseh lekarnah v
Trstu, Istri in na Gorškem. 25-19

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zbirnega
vina, kojega ni mudi razločiti od pravoga narav-
nega, pripravamo tu za skušano specijalno to.
Cena 2 kil. (ki zadovoljstva za 100 litrov
vina) 5 gl. 50 kr. Receipt priloži se gratis.
Jamčim najboljši vsoh in zdrav izdelok.

Spirita prihrani,

kakor uporabja moja nenadkriljivo esenca za pla-
čavanje iganih pijlč; ta esenca podati pijlčom
prijetno, zerek okus in se dobiva lu pri mont.
Cena 5 gold. 50 kr. za kilo (za 600-1000
litrov) včevit pouk o uporabljaju.
Rezult. teh apcaljajit konjam vsakokratno
esenca za izdelovanje ruma, konjam, Guin likšrov
id najbolje in nenadkriljivo kakovosti. Receipt
prilagojo se gratis. Cenik franco.

Karl Filip Pollak,
Essenzen-Spezialität-Fabrik
in PRAG. 12-20
Iščejo se solidni zastopniki.

Enrico Rovere & Co.
TRST. Via Ponterosso i Via Nuova 14.

SKLADIŠĆE

stakla, porcelano i svietiljka, sta-
klena ploče, jednostavne prozide
i neprozirne, dvostrukie i bojiše
stane, Zrcala u velikim izborim.
Preuzimlje izradbu stakala za
zgrade i zimske vjietnjake od ceno,
koja se ne plašo konkurencio.
Velik izbor svih staklenih pro-
meta rabljonih u obitelji, pivarnah
itd. itd. Pošiljke idu u pokrajnju
bez carine. 18-23

Dignutjem slobodne luke tiže naznačena roba jest slobodna od carine, radi
toga nudjam okolici i pokrajini.

FABBRICA TENDE GERATE

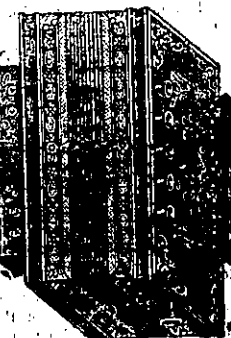

Zastori (šatori) oboženi ili iz kaduka, doprničivi, bijeli i crni radjebi rukom.
Primajuć platno iz najkvalitetijih tvornica iz Češke, Polakirohena, Beča itd. itd.
nam položaju, da odolim bilo kakovoj konkurenciji. — Prodaje i usajmljuje vrše
i svakojako prirodino. 10-19

Sve strojeve za gospodarstvo i vinogradarstvo!

Plugove, brane, valjke, strojeve za sijanje, za košnju, za
obradjanje šena, konjske grablje, tiskalice za seno, mla-
tišnice, strojeve za vucitbu lokodobila, trijeve mlinove za
čišćenje žita, strojeve za treljionje kiruze, tlačkove
strojeve za rezanje krme, mlinove za drobnu mlaju,
strojeve za rezanje repe, mlinove za voće, tiskalice za
voće, strojeve za tiskanje grozdja i vinske tiskalice
tiskalice za masline, strojeve proti peronospori, stro-
jovo za lupljenje voća, sprema za sušenje voća i povrća,
vinske stisaljke, sprema za košnju, stisaljke za vodu,
okrugle pile, decimalne tezulje, tezulje za blago, separatora za mlijeko,
izaljke za posudje, vrtne strojeve, samostalno djelujuće tiskalice krme,
prave strojeve, strojeve za čišćenje lana itd.
Sve izvrstno izvedeno. — Jamstvo, zgodni uvjeti za plaćanje, doba pokusa!
Skladišće gospodarskih i vinogradarskih strojeva
Ig. Heller, Beč
II. Praterstrasse br. 78. 18-20

Bogato ilustrovano, od 144 stranica, cjenike u njemačkom, talijanskom i slavenskom
oziku šalje se na zahtjev badava i franco. Solidna zastupstva usvajaju se bez posud.
Izdavatelj i odgovorni urednik **Mate Mandić.**

Ivan Chero

skladišće i tvornica
muzikalnih nastroja sa popravci
i zamjenami. Harmoničke strune
i muzgredno.
20-22

Citare na izbor od for. 8, 12, 18, 25 i više.
Harmonike na moh od for. 4, 8, 12, 16 i više.
Ustne harmonike od nivo. 10, 20, 30 i više.

Corso br. 39. Trst.

Singer-ovi šivaći STROJEVI

jesu samo tada IZVORNI ako su pro-
vidjeni priležećom zušitnom markom.

Najnoviji fabrikat Singera
Manufacturing i Comp. New-York jest
visokoručni izvorni „IMPROVED“
STROJ

za porabu obitelji i u obrtne svrhe. Bez
lutice, krećući se na ocelnih šiljcih sa vrlo
laganim i tihim micanjom, čini
1000 boduca u jednom času
Dobiva se jedino kod 18-25

G. Neidlinger
Trst, Corso; Palača Salom
Generalni zastupnik za srednju, sjevernu i
izložnu Europu.

Upozoruje se silno na padielane strojeve.

Upozoruje se silno
na padielane
strojeve

Tiskara Dolenc.